

Vergaderjaar 2004–2005

21 501-08

Milieuraad

Nr. 199

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSHUISVESTING,
RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 maart 2005

Tijdens het Algemeen Overleg met de vaste Commissie VROM van 9 december jl. heb ik toegezegd u nader te zullen informeren over de discussie rondom prioritering in het kader van de totstandkoming van de Europese REACH-verordening inzake chemische stoffen. Onderstaand doe ik u, mede namens Staatssecretaris van Gennip van Economische Zaken, deze informatie toekomen.

Het voorstel van de Europese Commissie inzake registratie, evaluatie, autorisatie, en beperking van chemische stoffen (REACH) legt de ondernemingen die chemische stoffen produceren, importeren en gebruiken, de verplichting op informatie te verzamelen over de eigenschappen van een stof, de aan het gebruik verbonden risico's te beoordelen, waarbij de hoeveelheid informatie afhankelijk is van de hoeveelheid op de markt, en de nodige maatregelen te nemen om eventueel door hen geconstateerde risico's te beheren. In veel gevallen zullen nieuwe testgegevens moeten worden verzameld om aan de informatieverplichtingen te voldoen. Daardoor zal de bewijslast voor het in de handel brengen van veilige chemische stoffen worden verschoven van overheidsinstanties naar de industrie. Testresultaten van proeven op gewervelde dieren moeten door de betrokken bedrijven worden gedeeld of doorgegeven om duplicatie van dierproeven te voorkomen. De registratie van informatie over de kenmerken, de gebruiksdoeleinden en het veilige gebruik van chemische stoffen zal integrerend deel van het nieuwe systeem uitmaken.

In het Commissievoorstel geldt voor stoffen die binnen Europa op de markt worden gebracht de verplichting deze te registreren. Daartoe dient informatie over de stoffen en hun toepassingen te worden verstrekt. Het Commissievoorstel voorziet in een geleidelijke invoering van de registratieverplichting waarbij alle stoffen uiteindelijk binnen een periode van 11 jaar na de inwerkingtreding van REACH geregistreerd moeten worden.

Het tijdstip waarop een stof geregistreerd dient te zijn en de informatieverplichtingen ten aanzien van de betreffende stof is afhankelijk van de hoeveelheid die van een stof wordt geproduceerd of geïmporteerd binnen Europa. Voor stoffen waarvan grotere hoeveelheden op de markt worden gebracht, moeten meer gegevens worden verstrekt en dient de registratie eerder plaats te vinden dan voor stoffen die in kleinere hoeveelheden op de markt worden gebracht.

Voor bijzondere categorieën van stoffen zoals polymeren (chemische stoffen die als grondstof voor kunststoffen en detergents en voor een breed scala aan andere producten worden gebruikt) en tussenstoffen/intermediaire stoffen (chemische stoffen die worden gebruikt om andere chemische stoffen of andere producten te vervaardigen) zullen lichtere registratievoorschriften gelden. In de eerste 10–12 jaar zal prioriteit worden gegeven aan beperkte registratie van als gevaarlijk geïdentificeerde polymeren. In veel gevallen, wanneer er sprake is van weinig gevaar voor blootstelling, zullen polymeren en tussenproducten van registratie worden vrijgesteld.

Prioritering in het commissievoorstel

Het Commissievoorstel voor REACH gaat er vanuit dat in totaal circa 30 000 stoffen geregistreerd moeten worden en bevat reeds een vorm van prioritering.

Registratie

Binnen 3 jaar na de inwerkingtreding van REACH moeten op grond van het Commissievoorstel de volgende stoffen worden geregistreerd:

- Stoffen in volumes > 1000 ton per jaar
- Carcinogene, mutagene en reproductie toxische stoffen (CMR's) > 1 ton per jaar.

Binnen 6 jaar na de inwerkingtreding van REACH moeten op grond van het Commissievoorstel de volgende stoffen worden geregistreerd:

- Stoffen in volumes > 100 ton per jaar

Binnen 11 jaar na de inwerkingtreding van REACH moeten op grond van het Commissievoorstel de volgende stoffen worden geregistreerd:

- Stoffen in volumes > 1 ton per jaar

Voor de verschillende marktvolumina variëren de informatieverplichtingen.

Evaluatie

In de evaluatiefase van REACH, de beoordeling van de juistheid van ingediende registratiedossiers, vindt reeds prioritering plaats door met voorrang registratiedossiers te evalueren voor stoffen die in volumes van >100 of >1000 ton op de markt worden gebracht en waarbij testvoorstellen zijn ingediend door de registrant voor het uitvoeren van testen teneinde aan de informatieverplichtingen voor de desbetreffende stof te voldoen. Bovendien zal het Europees Chemicaliën Agentschap jaarlijks op basis van nader te ontwikkelen prioriteringscriteria, een werkprogramma voor het behandelen van evaluatiedossiers opstellen. Deze criteria hebben betrekking op zowel de gevaarseigenschappen, de blootstelling als de volumina van de stoffen.

Autorisatie

De verplichting tot het hebben van een autorisatie/vergunning voor de toepassing van stoffen, dat wil zeggen een (al dan niet tijdelijke) vrijstelling voor een specifiek gebruik van die stoffen, geldt uitsluitend stoffen van zeer ernstige zorg, de zogenaamde geïdentificeerde autorisatiestoffen. In het Commissievoorstel zijn dat Persistente, Bio-accumulerende en Toxische stoffen (PBT's), zeer Persistent en zeer Bio-accumulerende stoffen (vPvB's), CMR's en stoffen met gelijkwaardige eigenschappen als die van zeer ernstige zorgstoffen zoals hormoonverstorende stoffen voor zover die in bijlage XIII van het voorstel zijn opgenomen.

De criteria voor opname van genoemde stoffen van zeer ernstige zorg in bijlage XIII zijn ook als een vorm van prioritering te beschouwen. Dit omdat het de bedoeling is stoffen die potentieel de grootste zorg voor mens en milieu geven, zo snel mogelijk te identificeren. De criteria voor opname van stoffen in bijlage XIII van het Commissievoorstel voor REACH zijn: de intrinsieke gevaarseigenschappen van de stof, het marktvolume, de mate van blootstelling aan of emissie van deze stoffen en de aard van het gebruik ervan en de werklast voor het agentschap die voortvloeit uit het autorisatieproces.

Restrictie

Het Commissievoorstel voor REACH biedt ook de mogelijkheid om algemene beperkingen te stellen aan het gebruik en het op de markt brengen van stoffen, zoals die thans reeds bestaat op grond van de stoffenverbodsrichtlijn (76/769/EEG). Daartoe zijn in REACH de CMR's als zodanig, dan wel in preparaten, voor zover zij bestemd zijn voor consumentengebruik, alsook persistente organische verontreinigende stoffen (POP's) zoals bedoeld in het Verdrag van Stockholm, als prioritaire stoffen geïdentificeerd.

Verdere prioritering in het registratieproces

Nederland heeft tijdens de onderhandelingen over REACH, evenals andere lidstaten, voorstellen ingebracht voor een uitbreiding en aanvulling van de prioriteringscriteria in het registratieproces. Het doel daarvan is om door middel van additionele prioriteringscriteria zeker te stellen dat stoffen die potentieel zeer ernstige zorg opleveren voor de gezondheid en/of het milieu zo vroeg mogelijk worden geïdentificeerd en geregistreerd door gebruikmaking van reeds beschikbare informatie over de potentiële gevaarseigenschappen van die stoffen die als screeningsinformatie kan worden toegepast. Aldus kunnen potentiële PBT's en vPvB's zo vroeg mogelijk worden geïdentificeerd. Andere delegaties hebben voorstellen gedaan om de prioriteringscriteria voor het registratieproces aan te vullen met criteria die betrekking hebben op de mate van blootstelling of op de omvang van emissies van stoffen die aanleiding geven tot ernstige zorg.

Richtinggeving door de Raad

Tijdens de Raad van 20 december jl. heeft een politiek debat plaatsgevonden over de voorstellen om aanvullende prioriteringscriteria in te bouwen in het REACH-voorstel. De Raad heeft het belang van verdergaande (aanvullende) prioritering onderkend teneinde naast CMR-stoffen ook potentiële PBT's en vPvB's in de prioriteitstelling voor registratie op te nemen. De Raad heeft vervolgens besloten werkbare, kosteneffectieve opties daartoe nader te onderzoeken onder de voorwaarde dat deze opties voldoende flexibel moeten zijn, de registratiefase qua uitvoerbaarheid niet

mogen overbelasten en voldoende voorzienbaarheid en rechtszekerheid voor het bedrijfsleven moeten bieden. De Raad heeft voorts aangegeven een op risico gebaseerde prioritering niet als geëigend voor de registratiefase te beschouwen, maar wel voor de overige onderdelen van REACH zoals het evaluatie-, autorisatie- en restrictieproces. Daarbij wordt algemeen onderkend dat voldoende flexibiliteit noodzakelijk is om ook adequate prioriteit te kunnen toekennen aan stof-gerelateerde onderwerpen die in de toekomst aanleiding kunnen geven tot zorg omtrent de risico's voor mens en milieu.

Op basis van de politieke oriëntaties door de Raad zal dit jaar onder het Luxemburgse en het Britse Voorzitterschap van de EU een nadere uitwerking worden gegeven aan onder meer de verdere prioritering in het registratieproces. De aanzet die het Nederlands Voorzitterschap daartoe heeft gegeven, vormt een bruikbare basis voor nadere uitwerking. Bovendien kan daarmee tevens invulling worden gegeven aan de eveneens door de Raad onderkende noodzaak om REACH kosteneffectiever te maken, daarbij in het bijzonder rekening houdend met de gevolgen voor middelgrote en kleine bedrijven. Deze benadering is in lijn met het vigerende Nederlandse beleid zoals dat is verwoord in de Strategienota Omgaan met Stoffen waarin de uitgangspunten zijn opgenomen die ten grondslag liggen aan de Nederlandse positiebepaling voor dit onderwerp.

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. L. B. A. van Geel